

ANNA MATYSEK
*Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej
Uniwersytet Śląski*

JĘZYKI INFORMACYJNO-WYSZUKIWAWCZE W NORMALIZACJI

Języki informacyjno-wyszukiwawcze (JIW), stanowiące ważny obszar badawczy informacji naukowej, znajdują szerokie zastosowanie także w innych gałęziach nauki i techniki. W normalizacji, której celem jest porządkowanie określonych zasadnień teoretycznych i praktycznych, stosowane są różne JIW i pełnią w niej funkcje związane przede wszystkim z opracowaniem, wyszukiwaniem i udostępnianiem dokumentów normalizacyjnych, zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej. Artykuł stanowi przegląd (w ujęciu historycznym) języków informacyjno-wyszukiwawczych wykorzystywanych w normalizacji. Przedmiotem analizy było także występowanie JIW w bazach danych, stałowiących katalogi norm wybranych organizacji normalizacyjnych. W celu zebrania i opracowania wyników badań wykorzystane zostały metoda analizy krytyki piśmiennictwa oraz metoda porównawcza.

Początkowo, gdy normalizacja nie była działalnością zorganizowaną, a normy przygotowywane przez małe grupy specjalistów funkcjonowały na niewielkim obszarze, zainteresowani bez większych problemów orientowali się, jakie dokumenty i na jaki temat istnieją a w razie potrzeby podejmowali własne inicjatywy normalizacyjne. Na początku XX w. zaczęły powstawać komitety i organizacje normalizacyjne – najpierw o zasięgu krajowym, a później także regionalnym i międzynarodowym, a norm opracowywano coraz więcej. Zwiększona aktywność w obszarze normalizacji, coraz bogatsze zbiory dokumentów normalizacyjnych i wzrastające zainteresowanie dostępem do nich, wymusiły zorganizowanie sprawnej działalności obejmującej gromadzenie i udostępnianie informacji o normach. Niezbędnym narzędziem dla działań informacyjnych stały się języki informacyjno-wyszukiwawcze. Były one potrzebne do porządkowania norm w bibliotekach, ośrodkach informacji oraz innych jednostkach gromadzących te dokumenty. JIW znalazły szerokie zastosowanie w katalogach norm, w których informacja musiała być uporządkowana w logiczny i zrozumiały sposób, a w późniejszym okre-